

Osnovna škola Stjepana Antolovića Privlaka

Školska 40, 32251 Privlaka

**ELEMENTI I KRITERIJI OCJENJIVANJA U NASTAVI TJELESNE I
ZDRAVSTVENE KULTURE**

Školska godina 2016./2017.

Daria Bićanić, mag. cin.

ELEMENTI PROVJERAVANJA I OCJENJIVANJA

U tjelesnom i zdravstvenom području ocjenjivanje se provodi prema propisanim elementima ocjenjivanja koji su istovjetni u svim razredima predmetne nastave osnovnoga školstva i u srednjem školstvu.

Ocjenjivanje i vrednovanje usklađeno je s aktualnim *Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi*. Prema članku 3. spomenutog Pravilnika, elemente ocjenjivanja pojedinog nastavnog predmeta i postupke vrednovanja (u ovom slučaju Tjelesne i zdravstvene kulture) izrađuje učitelj/nastavnik određenoga nastavnoga predmeta s učiteljima/nastavnicima istoga nastavnoga predmeta, odnosno odgojno-obrazovnoga područja na lokalnoj, regionalnoj, odnosno nacionalnoj razini.

ELEMENTI OCJENJIVANJA TZK-e

Motorička znanja – 40 %

Motorička postignuća – 10 %

Kinantropološka postignuća – 10 %

Odgojni učinci – 40 %

Motorička znanja su prvi element ocjenjivanja predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura u kojem se upisuju ocjene o razini naučenosti određenih motoričkih gibanja (nastavnih tema) koje su predviđene za provjeravanje prema izvedbenom nastavnom planu i programu tjelesne i zdravstvene kulture za pojedini razredni odjel. Motorička znanja provjeravaju se kontinuirano tijekom nastavne godine prema razrađenom kriteriju njihove procjene.

Učitelj TZK-e izrađuje kriterije ocjenjivanja za svaku nastavnu temu koju planira provjeravati. Učitelj prije ocjenjivanja učenicima opisuje i objašnjava kriterije ocjenjivanja te očekivana postignuća.

Kriterij ocjenjivanja motoričkih znanja:

Nedovoljan (1)	Motoričko znanje učenika je u početnoj fazi usvajanja. Učenik ne može izvesti određeno gibanje ili ga povremeno uspije izvesti na razini prepoznavanja. Učenik odbija izvesti zadano motoričko gibanje.
Dovoljan (2)	Motoričko znanje učenika u fazi početnog usavršavanja. Učenik izvodi gibanje tako da se prepoznaju osnovni prostorni pokazatelji gibanja. Međutim, izvedba je nekoordinirana i nespretna te izrazito značajno odstupa od standardnog izvođenja.
Dobar (3)	Motoričko znanje učenika u fazi naprednog usavršavanja. Učenik izvodi pravilno prostorne pokazatelje gibanja, ali vremenski pokazatelji kretnji i pokreta značajno odstupaju od standardnog izvođenja.
Vrlo dobar (4)	Motoričko znanje učenika je u fazi početnog učvršćivanja (stabilizacije). Učenik izvodi pravilno sve dijelove gibanja, ali još uvijek postoje određena vremensko-prostorna odstupanja od standardne izvedbe gibanja (manji tehnički i estetski nedostaci).
Odličan (5)	Motoričko znanje učenika je u fazi završnog učvršćivanja (automatizacije). Učenik izvodi pravilno gibanje u svim fazama izvedbe bez odstupanja od standardne izvedbe ili su ona nebitna. Estetska komponenta izvedbe pristuna, fini pokreti.

Motorička postignuća su drugi element ocjenjivanja predmeta Tjelesna i zdravstvena kulture, a iskazuju se kao sprega motoričkih znanja i motoričkih sposobnosti i/ili funkcionalnih sposobnosti s ciljem postizanja osobno najboljeg postignuća. U element motorička postignuća upisuju se ocjene o najvećim osobnim motoričkim postignućima učenika koje je moguće objektivno mjeriti i iskazati u fizikalnim veličinama.

Njihovo ocjenjivanje provodi se pomoću kriterija za procjenu motoričkih postignuća.

Primjer: Kriterij za ocjenu preskakivanja kratke vijače sunožno u mjestu u 15 sekunda

Ocjena	Vrednovanje
Nedovoljan (1)	1-2 preskoka
Dovoljan (2)	3-5 povezanih preskoka
Dobar (3)	6-10 povezanih preskoka
Vrlo dobar (4)	11-14 povezanih preskoka
Odličan (5)	15 povezanih preskoka i više

Ovo je samo jedan od primjera ocjenjivanja motoričkih postignuća. Jednom utvrđeni standardi ne vrijede uvijek jer se postignuća učenika razlikuju iz godine u godinu, od jednog do drugog razrednog odjela i sl.

Učenik koji nepotrebno odustaje, krši pravila određenog zadatka, bude diskvalificiran ocjenjuje se nedovoljnom ocjenom.

Kinantropološka postignuća su treći element ocjenjivanja kojim se vrednuju i ocjenjuju postignuća učenika iz tri podprostora – morfološka obilježja, motoričke sposobnosti, funkcionalne sposobnosti.

Kinantropološka postignuća na satu TZK-e u pravilu se provode kao početna i završna provjeravanja učenikovih postignuća.

Morfološka obilježja koja se prate u osnovnom školstvu:

- Visina (ATJVIS)
- Težina(ATJTEZ)
- Postotak masnog tkiva (APOSMA)
- Indeks tjelesne mase (AITJMS)

Motoričke sposobnosti:

- Prenošenje pretrčavanjem (MAGPRP)
- Pretklon u uskom raznožnom položaju (MFLPRU)
- Podizanje trupa iz ležanja (MRSPTL)

Funkcionalne sposobnosti:

- Trčanje na 600 metara (F600ZO)
- Trčanje na 800 metara (F800MO)

Primjer: Test brzine – taping rukom (motoričke sposobnosti)

ORIJENTACIJSKE VRIJEDNOSTI TAPINGA RUKOM					
Razred	LOŠE	ISPODPROSJEČNO	PROSJEČNO	IZNADPROSJEČNO	IZVRSNO
5.	manje od 19	20-23	24-25	26-27	28 i više
6.	manje od 21	22-25	26-27	28-29	30 i više
7.	manje od 23	24-27	28-29	30-31	32 i više
8.	manje od 25	26-29	30-31	32-33	34 i više

Odgojni učinci rada su četvrti element ocjenjivanja predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura, a odnose se na učinke odgojnoga rada s učenicima i odgojne reakcije učenika tijekom nastavnog procesa.

Podelementi odgojnih učinaka koje se prate i provjeravaju tijekom nastavnog procesa jesu aktivnost učenika na satu Tjelesne i zdravstvene kulture, vladanje učenika na satu, razina zdravstveno-higijenskih navika, sudjelovanje u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, redovito nošenje sportske opreme, napredak u motoričkim i funkcionalnim sposobnostima.

Na kraju tekućeg mjeseca, učitelj na osnovi navedenih podelemenata upisuje brojčano ocjenu iz odgojnih učinaka.

ZAKLJUČIVANJE OCJENA

Zaključna ocjena iz predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura izvodi se na kraju nastavne godine, a odraz je cjelokupnih učenikovih odgojno-obrazovnih postignuća. Izvodi se samo iz ocjena upisanih po elementima ocjenjivanja određenog predmeta u e-Dnevniku, a doručuje se temeljem zabilježaka koje su prikupljene postupcima praćenja i provjeravanja koji nisu ocijenjeni.